

NOWE PISMA

Rocznik Pedagogiczny 37/2014
PL ISSN 0137-9585ALICJA KORZENIECKA-BONDAR
Uniwersytet w Białymstoku
EWA BOCHNO
Uniwersytet Zielonogórski„PAREZJA” – GŁOS FORUM MŁODYCH PEDAGOGÓW
PRZY KOMITECIE NAUK PEDAGOGICZNYCH PAN
(ALE NIE TYLKO)

WPROWADZENIE

W środowisku akademickim od jakiegoś już czasu narasta zaniepokojenie wynikające ze zmian modelu uniwersytetu. Pojawia się coraz więcej głosów diagnozujących kierunek zmiany – od *universitas*, jako wspólnoty uczących się, od Humboldtowskiej idei uniwersytetu badawczego do uniwersytetu korporacyjnego, menadżerskiego nastawionego, podobnie jak inne gałęzie przemysłu, na finansowy zysk. Pod pozorem dbałości o jakość edukacji czy naukowy rozwój akademików wprowadza się biurokratyczne procedury przeliczania pracy naukowej na punkty. Uruchamia to szeroko dyskutowane w sferze publicznej paradoksy pracy na uczelni¹, sprawia, że naukowcy (zwłaszcza młodzi) coraz mniej myślą o rozwoju własnej dyscypliny, rozwoju nauki, a stają się kolekcjonerami punktów, angażują się tylko w te działania, które im je przynoszą. Istnieje niebezpieczeństwo, że oswoimy się z tą sytuacją, przywyknijemy i staniemy się jak bohater książki Fiodora Dostojewskiego, który z wolna przyzwyczaja się do niewoli: „Ale czas upływał i z wolna zacząłem się przyzwyczajać. Z każdym dniem powszednie zjawiska nowego mego życia wprawiały mnie w coraz mniejszą rozterkę. [...] Wszystkie nie rozstrzygnięte zagadnienia, które jeszcze zostały we mnie, zataiłem w sobie, możliwie najbardziej głęboko. Jużem się nie obijał po twierdzy i nie zdradzałem swej udreki. [...] Po twierdzy przechadzałem się już jak we własnym domu, znałem swe

¹ Stanowi szkolnictwa wyższego w Polsce i na świecie poświęcony był redagowany przez prof. M. Dudzikową jeden z numerów „Rocznika Pedagogicznego”, t. 35, 2012.

miejsce na pryzkach, a nawet przywykłem jak gdyby do takich rzeczy, do których przedtem nie przypuszczałem, że kiedykolwiek przywyknę”². Jak widać, z czasem można zaadaptować się do najbardziej nienormalnych warunków. W warunkach akademickich to przyzwyczajanie się jest szczególnie niebezpieczne i w największym stopniu dotyka młodych naukowców, którzy nie znają innej rzeczywistości, wrastających od początku swojej pracy w tę kulturę funkcjonowania uniwersytetów.

Przeciwstawiając się tym tendencjom, mając świadomość, że nie mamy dużego wpływu na decyzje o zasięgu strukturalnym podjęliśmy w ramach działania Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN inicjatywę, która była możliwa, w naszym zasięgu – uruchomiliśmy czasopismo *Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*.

W tekście krótko zaprezentujemy zasady funkcjonowania Forum Młodych Pedagogów, by następnie pokazać motywy i cele powołania *Parezji*.

IDEA FORUM MŁODYCH PEDAGOGÓW

Forum Młodych Pedagogów jest, funkcjonującą już od dwudziestu lat³, wspólnotą osób uczestniczących i zaangażowanych w tworzenie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN (dalej LSMP). Czytelnikom „Rocznika Pedagogicznego” nie trzeba szeroko prezentować specyfiki Letnich Szkół, gdyż od dawna w tym czasopiśmie zamieszczane są sprawozdania oraz najlepsze wystąpienia z danej Szkoły w utworzonym przez redaktor naczelną Marię Dudzikową dziale Forum Młodych Pedagogów. Warto jednak podkreślić, że Forum zostało powołane przez profesorów Marię Dudzikową i Tadeusza Lewowickiego, by realizować także między Szkołami cele postawione przed uczestnikami LSMP⁴. Działaniom Forum przewodniczy przez rok prezydent wybierany spośród młodych pracowników uczelni będącej współgospodarzem kolejnej Szkoły. Jest on/ona równocześnie jej sekretarzem naukowym. Forum Młodych Pedagogów prezentuje swoje dokonania nie tylko na łamach „Rocznika Pedagogicznego”, dopracowało się także osiemnastu „Zeszytów Forum Młodych Pedagogów pod patronatem KNP PAN”⁵ wydawanych (z jednym

² F. Dostojewski, *Wspomnienia z domu umarłych*. Przeł. C. Jastrzębiec-Kozłowski, PIW, Warszawa 1977, s. 101.

³ B. Tołwińska, *XX-lecie Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*, „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1.

⁴ Podstawowym celem Letnich Szkół jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagogów: tworzenie okazji do uzupełniania i pogłębiania wiedzy, bogacenia własnego warsztatu badawczego, a także prezentacji osiągnięć naukowych oraz promowanie najzdolniejszych. Ważne jest również tworzenie warunków sprzyjających autentycznej integracji środowiska i zacieśnianie więzi międzypokoleniowej.

⁵ Pierwszy podwójny Zeszyt ukazał się w 1998 roku pod redakcją Małgorzaty Cackowskiej, Renaty Wawrzyńiak-Beszterdy, Stanisława Kowala.

tylko wyjątkiem) pod redakcją osób zaangażowanych w organizację danej Szkoły – najczęściej właśnie sekretarza.

Forum można „porównać do sieci, która się rozrasta, wytwarzają się pewne normy wzajemnego pomagania sobie: koleżeńskie konsultacje, wymiana lektur, tematyczne seminaria naukowe”⁶. Służy temu w głównej mierze elektroniczny „Międzyszkolnik” koordynowany od początku jego istnienia przez dr. Przemysława P. Grzybowskiego z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy⁷. Co roku do istniejącej bazy danych włączają się nowi uczestnicy Letnich Szkół, którzy chcą otrzymywać nadsyłane przez Forumowiczów informacje. „Międzyszkolnik to dzisiaj internetowe forum wymiany informacji wykorzystujące możliwości poczty elektronicznej (...). Korespondencja bywa rozsyłana nieregularnie, zgodnie z potrzebami – czasem kilka razy w tygodniu, a czasem rzadziej”⁸. W tej chwili w bazie adresowej „Międzyszkolnika” jest 410 osób. Jego działanie zależy od aktywności wszystkich członków Forum, która wynika z jednej strony ze specyfiki naszej pracy akademickiej (dzielimy się informacjami o konferencjach, lekturach, wydarzeniach), z drugiej zaś dyktowana jest samym życiem (towarzyszymy sobie w trudnych i radosnych doświadczeniach życiowych). Uczestnicy Forum wzajemnie się wspomagają, dzieląc wiedzą, a także, co równie znaczące – zrozumieniem, ciepłem, życzliwością.

PAREZJA – GENEZA UTWORZENIA I CELE CZASOPISMA

To właśnie dynamika i wielowymiarowość życia niejako przyczyniły się do powstania kolejnej inicjatywy Forum Młodych Pedagogów, jaką jest powołanie półrocznika *Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*. Pomysł na tego typu działanie zrodził się w czasie XXVI Letniej Szkoły Młodych Pedagogów organizowanej przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN wraz z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku⁹. LSMP jest tak pomyślana i organizowana, że zobowiązuje do budowania wspólnoty. My (czyli zespół powołujący czasopismo), wielokrotnie uczestnicząc w Letnich Szkołach staliśmy się częścią tej wspólnoty zaangażowania, przyjaźni, zaufania i realizujemy razem różnorodne działania – jednym z nich stało się stworzenie pisma.

⁶ M. Dudzikowa w rozmowie z Piotrem Zamojskim w książce *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, red. E. Bochno, A. Korzeniecka-Bondar, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2011.

⁷ P.P. Grzybowski, *Między Szkołami, czyli kilka słów o elektronicznym Międzyszkolniku*, [w:] *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, (red.) E. Bochno i A. Korzeniecka-Bondar, Wyd. UMCS, Lublin 2011.

⁸ P.P. Grzybowski, *Między Szkołami, czyli kilka słów...*, op.cit, s. 126.

⁹ K. Szorc, *Światy życia codziennego uczestników interakcji wychowawczych. Eksploracje, analizy, interpretacje. XXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów*. Białystok – Supraśl, 17–22.09.2012, „Rocznik Pedagogiczny”, t. 36, 2013.

Dyskusje z uczestnikami LSMP (Młodymi i Mistrzami), z członkami Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów pod patronatem KNP PAN¹⁰ czy „Międzyszkolnikowe” narady sprawiły, że mieliśmy silne poczucie konieczności przeciwstawiania się pozorowi wydawniczemu, czyli działaniom głównie podporządkowanym punktom. Chcieliśmy również stworzyć młodym badaczom problematyki edukacji możliwość reagowania w ważnych, aktualnych sprawach dotyczących/odczytywanych z perspektywy dialogu między pedagogiką a innymi dyscyplinami głównie z kręgu nauk humanistycznych i społecznych.

To współodczuwanie i przekonanie, że wzajemnie się wspieramy ośmieliło nas, by zacząć myśleć o powołaniu czasopisma. Zwróciliśmy się z prośbą o wsparcie naszej inicjatywy do członków obecnej rady naukowej, którą tworzą głównie Mistrzowie Letnich Szkół Młodych Pedagogów (choć nie tylko)¹¹. Wszyscy przyjęli zaproszenie, zaoferowali wsparcie, co utwierdziło nas w przekonaniu, że wspólnie damy radę. W czerwcu 2013 r. zwróciliśmy się do członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN o patronat nad naszymi działaniami. Na posiedzeniu Komitetu 27.06.2013 r. zespół redakcyjny prezentował koncepcję czasopisma. Zamyśl spotkał się z akceptacją członków KNP PAN.

Profil czasopisma wyznaczyła, zaproponowana przez Ewę Bochno kategoria Michela Foucaulta – parezja (pierwszy numer został jej poświęcony)¹². Parezja¹³ jest wolną, otwartą, szczerą i jasną wypowiedzią stanowiącą formę obywatelskiego obowiązku mówienia prawdy, wynikającego z przekonania mówcy o takiej konieczności, nawet w sytuacji, gdy jest ona dla słuchaczy niewygodna. Pierwszym elementem charakteryzującym taką wypowiedź „jest specyficzna relacja między *tym, który mówi* i *tym, co mówi*. Parezjasta mówi bowiem to, w co wierzy, mówi to, co uznaje za prawdziwe”¹⁴. Nie pozbywa się rozterek, nie zataja w sobie, możliwie najgłębiej własnych poglądów i odczuć, by powrócić do wyżej cytowanych słów F. Dostojewskiego.

We wstępie do pierwszego numeru uzasadniamy, że „wokół (w życiu politycznym, gospodarczym, relacjach międzyludzkich) znaleźć można coraz więcej dowodów tego, że wartości humanistyczne wypierane są przez rywalizację, cy-

¹⁰ Szerzej o zespole: E. Bochno, *Zespół Samokształceniowy Doktorów przy KNP PAN*, „Rocznik Pedagogiczny” 2010, t. 33, s. 97–101.

¹¹ Radę naukową *Parezji* tworzą: Maria Czerepaniak-Walczak (US, Szczecin), Maria Dudzikowa (UAM, Poznań), Dorota Klus-Stańska (UG, Gdańsk), Jerzy Nikitorowicz (UwB, Białystok), Bogusław Śliwerski (ChAT, APS, Warszawa), Elżbieta Tarkowska (APS, Warszawa), Bronisława Kasáčová (Uniwersytet Mateja Bela, Bańska Bystrzyca, Słowacja), Radmila Burkovičová (Ostrawski Uniwersytet w Ostrawie, Czechy) oraz Nadieżda Leoniuk (Państwowy Uniwersytet Brzeski im. A.S. Puszkina, Białoruś), Urszula Markowska-Manista (APS, Warszawa), Jacek Moroz (US, Szczecin).

¹² „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1, <http://www.parezja.uwb.edu.pl/>.

¹³ M. Foucoute, *Hermeneutyka podmiotu*. Wyd. PWN, Warszawa 2013.

¹⁴ M. Chutorański, *Między intelektualistą konkretnym a parezją. Pytanie o nauczyciela w perspektywie teoretycznej Michela Foucaulta*, „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN”, 2014, nr 1, s. 15.

nizm i pozór. W tej niełatwej rzeczywistości [...] pragniemy stać się przestrzenią upominania się o „niemodne wartości”, takie jak: otwarty dialog, współdziałanie, zaufanie, szczerłość i dobro. Parezjasta mówi co mu „leży na sercu” nie z przymusu, ale z poczucia obowiązku. Ma odwagę zabierania głosu, choćby niosło to ze sobą negatywne konsekwencje. Takim głosem pragniemy się stać. Pismo wyrasta z troski o pedagogikę i jakość funkcjonowania pedagogów w sferze publicznej”¹⁵.

Zespołowi redakcyjnemu zależy, by *Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN* stała się pismem krytycznym, zaangażowanym w problemy najszerszej pojętej edukacji oraz jej relacji ze sferą publiczną, o interdyscyplinarnym i polemicznym charakterze.

Wydawcą czasopisma jest Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Zespół redakcyjny tworzą pedagodzy z różnych uniwersytetów: Alicja Korzeniecka-Bondar (Uniwersytet w Białymstoku) – redaktor naczelna, Ewa Bochno (Uniwersytet Zielonogórski) – zastępczyni redaktor naczelnej, Bożena Tołwińska i Katarzyna Szorc (Uniwersytet w Białymstoku) – sekretarze czasopisma oraz członkowie redakcji: Maksymilian Chutorański (Uniwersytet Szczeciński), Przemysław Paweł Grzybowski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)¹⁶.

Każdy numer *Parezji* będzie „zbudowany” wokół wybranej kategorii teoretycznej (co jest ogłoszone na stronie internetowej pisma). Umożliwi to w naszym przekonaniu dyskusję między autorami, interpretowanie, ścieranie różnych poglądów, czyli oświetlenie danego zagadnienia z różnych perspektyw.

W *Parezji* pojawiać się będą następujące działy:

1. OD REDAKCJI (wprowadzenie w tematykę tomu);
2. STUDIA I ESEJE (artykuły teoretyczne, polemiczne);
3. NA NASZE ZAPROSZENIE (tekst zaproszonego gościa);
4. AKADEMICY NA RZECZ PRAKTYKI (prezentacja inicjatyw podejmowanych przez akademików na rzecz praktyki edukacyjnej);
5. Z WARSZTATU BADAWCZEGO (raporty badawcze, koncepcje badań, komunikaty z badań, omówienie badań innych autorów);

¹⁵ A. Korzeniecka-Bondar, *O wkraczaniu w sferę publiczną, czyli jak powstało czasopismo Parezja. Forum Młodych Pedagogów. „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN”*, 2014, nr 1, s. 5.

¹⁶ W redakcji *Parezji* pracują również redaktorzy tematyczni, tj. doktorzy: Tomasz Bajkowski (diagnostyka psychopedagogiczna – Uniwersytet w Białymstoku), Katarzyna Borawska-Kalbarczyk (dydaktyka – Uniwersytet w Białymstoku), Mateusz Marciniak (psychologia – Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań), Piotr Mikiewicz (socjologia wychowania – Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław), Tomasz Leś (metodologia – Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Tomasz Prymak (prawo, pedagogika resocjalizacyjna – Uniwersytet w Białymstoku), Jolanta Sajdera (pedagogika przedszkolna i szkolna – Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Karolina Starego (polityka społeczna – Uniwersytet Gdański), Urszula Wróblewska (historia wychowania – Uniwersytet w Białymstoku) oraz redaktor statystyczny: dr Jacek Gralewski (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie) i redaktorzy językowi: dr Elżbieta Kozłowska-Swiątkowska, dr Agata Butarewicz (język angielski).

6. STUDIUM RECENZYJNE (obszerna, dyskutująca recenzja wybranej lektury);

7. Z ŻYCIA NAUKOWEGO MŁODYCH PEDAGOGÓW (informacje o działaniach, konferencjach, awansach naukowych młodych pedagogów);

8. POD PRĘGIERZEM ŚMIECHU (esej ironiczny o tym, co nam doskwiera/prześmiewczo o rzeczywistości).

Działy te traktujemy jako propozycje przestrzeni do dyskusji, mogą one ulegać zmianie w zależności od kluczowej kategorii teoretycznej danego numeru, ale także propozycji autorów tekstów.

ZAMIAST ZAKOŃCZENIA – ZAPROSZENIE DO WSPÓŁPRACY

Prezentując powyżej ideę Forum Młodych Pedagogów, chcieliśmy podkreślić, że „wyróśliśmy” na pracy zespołowej, zaangażowaniu na rzecz wspólnoty, na niezgodzie na bylejakosć i pozór. Uczyli i uczą nas Mistrzowie, którzy swoją pasją i wysiłkiem intelektualnym pokazują, jak być badaczem, jak być odpowiedzialnym za „swój kawałek podłogi”. Ich pracę na rzecz naszego rozwoju traktujemy jako swoiste zobowiązanie, by wymagać od siebie, by stawiać sobie dalekie, ponadosobiste cele oraz postępować i głosić własne poglądy w duchu parezji, czyli „mowy swobodnej, niezależnej od reguł i procedur retorycznych, mowy, która musi z jednej strony, rzecz jasna, dostosować się do sytuacji, okoliczności i szczególnych cech słuchającego, a z drugiej zaś – i przede wszystkim – zobowiązuje tego, kto ją wygłasza, zakłada więź, swego rodzaju pakt między podmiotem wypowiedzi a podmiotem działania. Mówiący podmiot jest zobowiązany. Mówiąc »mówię prawdę«, zobowiązuję się do robienia tego, co mówi, do postępowania w sposób, który dokładnie odpowiada wygłaszanej przez niego prawdzie”¹⁷. Korzystając z wypróbowanych już tradycji Letnich Szkół Młodych Pedagogów, Forum Młodych Pedagogów i Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej, staramy się – jak pisze Frank Furedi – wprowadzać w życie koncepcję bycia naukowcem intelektualistą, co między innymi „pociąga za sobą społeczne zaangażowanie (...), które oznacza nie tylko twórczą aktywność umysłową, ale także wzięcie na siebie odpowiedzialności i zajęcie stanowiska (...) etycznego (...), pozwalającego podążać za ideałami i prawdą”¹⁸.

Mamy świadomość, że obecnie badacze poddani są nieustannej presji „publikuj albo gin”¹⁹, która wynika nie tylko z faktu, że osoba niepisząca, niepublikująca tekstów wypada z dyskusji naukowej na dany temat, ale także (a obecnie może przede wszystkim) z wyścigu po punkty²⁰, których liczba

¹⁷ M. Foucout, *Hermeneutyka podmiotu*. Wyd. PWN, Warszawa 2013, s. 395.

¹⁸ F. Furedi, *Gdzie się podziali wszyscy intelektualiści?* PIW, Warszawa 2008, s. 41–42.

¹⁹ J. Kozłowski, *Artykuł*, „Sprawy Nauki”, 2000, nr 1–2, s. 24.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 13 lipca 2012 r. *W sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym* www.bip.nauka.gov.pl (aktualne 31.10.12).

przesądza o kategorii naukowej nadawanej jednostkom naukowym, zatrudniającym badaczy. Tę sytuację dobitnie opisuje profesor Leszek Pacholski, były rektor Uniwersytetu Wrocławskiego: „teraz my, uczeni, wyrabiamy ministerialne punkty. Nie ma znaczenia, czy nasze publikacje są ważne czy bezwartościowe. Liczą się punkty. Na ich podstawie oceniają nas przełożeni, suma punktów zdobytych przez pracowników decyduje o ocenie wydziałów, a to z kolei ma wpływ na wysokość dotacji na badania. Punkty i H-indeksy liczy się przy przyznawaniu grantów i przy awansach. A punkty przyznaje się nie publikacjom, lecz czasopismom”²¹. A zatem „publikuj albo giń” nabrało dosłownego znaczenia zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i zbiorowym. Powoduje to, że wraz ze zmianą modelu uniwersytetu (dokonującą się obecnie) następuje zmiana modelu roli uczonego, intelektualisty, pisarza. Staje się on zbieraczem²² punktów, realizatorem standardów, wykonawcą procedur. Badacze przestają czytać, a koncentrują się jedynie na pisaniu. „Zasada opacznie pojętej konkurencji i rozliczania przekształca pracę naukową i dydaktyczną w pracę na akord. Rodzajem anomii jest poświęcenie jakości badań [i publikacji – E.B; A.K.-B.], nauczania, wychowania (o którym się zapomina) i przygotowania do pracy zawodowej fikcji – biurokratycznym »mierzalnym« wskaźnikom ilościowym”²³. Deprecjonowane są prace pisane w języku polskim, monografie, prace zespołowe na rzecz czasopism, najlepiej obcojęzycznych, a przynajmniej z abstraktami w języku angielskim. To nic, że w wielu z nich można opublikować tekst, gdy spełni się wymóg uiszczenia opłaty, że ich profil można określić przysłowiowym „groch z kapustą”, gdzie publikowany jest tekst na każdy temat. Grunt, że są punkty.

W tej rzeczywistości jesteśmy postawieni między pytaniami: *Kim ja mam być?* (jako badacz, nauczyciel akademicki, pisarz) czy *Kim chcę, żebym był?* (politycy, ministerstwo, władze itp.). Od indywidualnej odpowiedzi każdego, od tego, kim będzie, jaką rolę przyjmie będzie zależało, jakich wyborów będzie dokonywał, w tym tych dotyczących pisarstwa naukowego i jego celów – pisarstwa dla parametryzacji czy dla tworzenia i rozwoju?

Naszą odpowiedzią na zaistniałą sytuację było założenie czasopisma, w którym chcemy (wbrew zasadzie publikowania „niewielkim kosztem” dla punktów) propagować nowatorskie ujęcia problemów oraz niesztampowe perspektywy, idee, metody badania i opisywania rzeczywistości edukacyjnej i społecznej. Poszukujemy tekstów, które do opisu współczesnej rzeczywisto-

²¹ L. Pacholski, *Kariery lewarowane*, <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1592349,3,naukowcy-coraz-czesiej-zamiast-wiedzy-tworza-rankingi.read>, dostęp: 16 września 2014.

²² Dostrzec tu można pewną analogię do słownikowej definicji zbieractwa jako podstawy utrzymania. Zbieractwo „w początkowych okresach rozwoju społeczeństw ludzkich: zbieranie naturalnych płodów leśnych i rolnych jako podstawa utrzymania” *Mały Słownik Języka Polskiego*, E. Sobol (red.), Wyd. PWN, Warszawa 1999, s. 1135.

²³ E. Potulicka, *Studia pedagogiczne w neoliberalnym programie edukacji*, [w:] *Szkoła wyższa w toku zmian. Debata wokół ustawy z dnia 18 marca 2011*, red. J. Kostkiewicz, A. Domagała-Kręcioch, M.J. Szymański, Wyd. Impuls. Kraków 2011, s. 89.

ści będą wykorzystywały nowe, aktualne kategorie wykraczające poza pozytywistyczne widzenie świata. Do publikowania w *Parezji* zapraszamy szczególnie młodych (nie koniecznie w odniesieniu do wieku metrykalnego, co świeżości idei, naukowych pomysłów) badaczy edukacji, otwartych na interdyscyplinarny dialog, przekraczanie granic między wąsko zakreślonymi polami badawczymi, jak i łączących metody badawcze, piszących w duchu parezji, co – z jednej strony – jak pisze M. Foucault – „odnosi się do pewnej cechy, postawy moralnej, do pewnego, by tak rzec, ethosu, z drugiej zaś – do pewnej procedury technicznej, do *techne*, która jest niezbędna, konieczna przy przekazywaniu prawdziwego dyskursu temu, kto potrzebuje go, aby ustanowić samego Siebie jako podmiot suwerenie władający sobą i samemu sobie mówiący prawdę. (...) Parezja mówi wszystko. Po prawdzie chodzi tu jednak zasadniczo nie tyle o »mówienie wszystkiego«, ile o coś, co w pewnym przybliżeniu można określić mianem szczerości – o wolność i otwarcie, które sprawiają, że mówi się to, co ma się do powiedzenia, w takiej formie i w takim momencie, które uznaje się za konieczne. Parezja jest silnie związana z elementem wyboru, decyzji, postawy tego, kto mówi”²⁴. Komu po drodze z taki sposobem myślenie, to zapraszamy do współpracy”²⁵.

BIBLIOGRAFIA

Bochno E., *Zespół Samokształceniowy Doktorów przy KNP PAN*, „Rocznik Pedagogiczny” 2010, t. 33.

Chutorński M., *Między intelektualistą konkretnym a parezją. Pytanie o nauczyciela w perspektywie teoretycznej Michela Foucaulta*, „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1.

Dostojewski F., *Wspomnienia z domu umarłych*. Przeł. C. Jastrzębiec-Kozłowski, PIW, Warszawa 1977.

Dudzikowa M. w rozmowie z Piotrem Zamojskim, *Wspólnota uczących się. O Letniej Szkole Młodych Pedagogów rozmawiają Profesor Maria Dudzikowa oraz Profesor Tadeusz Lewowicki*, [w:] *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, (red.) E. Bochno i A. Korzeniecka-Bondar, Wyd. UMCS, Lublin 2011.

Foucault M., *Hermeneutyka podmiotu*. Wyd. PWN, Warszawa 2013.

Furedi F., *Gdzie się podzieli wszyscy intelektualiści?* PIW, Warszawa 2008.

Grzybowski P.P., *Między Szkołami, czyli kilka słów o elektronicznym Międzyszkolniku*, [w:] *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN*, (red.) E. Bochno i A. Korzeniecka-Bondar, Wyd. UMCS, Lublin 2011.

Korzeniecka-Bondar A., *O wkroczeniu w sferę publiczną, czyli jak powstało czasopismo Parezja. Forum Młodych Pedagogów*. „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1.

Kozłowski J., *Artykuł*, „Sprawy Nauki”, 2000, nr 1–2.

Pacholski L., *Kariery lewarowane*, <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1592349,3,naukowcy-coraz-czesciej-zamiast-wiedzy-tworza-rankingi.read>.

²⁴ M. Foucault, *Hermeneutyka podmiotu*. Wyd. PWN, Warszawa 2013, s. 360.

²⁵ <http://www.parezja.uwb.edu.pl>.

Potulicka E., *Studia pedagogiczne w neoliberalnym programie edukacji*, [w:] *Szkoła wyższa w toku zmian. Debata wokół ustawy z dnia 18 marca 2011*, (red.) J. Kostkiewicz, A. Domagała-Kręcioch, M.J. Szymański, Wyd. Impuls. Kraków 2011.

Sobol E., (red.) *Mały Słownik Języka Polskiego*, Wyd. PWN, Warszawa 1999.

Szorc K., *Światy życia codziennego uczestników interakcji wychowawczych. Eksploracje, analizy, interpretacje. XXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów*. Białystok – Supraśl, 17–22.09.2012, „Rocznik Pedagogiczny”, t. 36, 2013.

Tołwińska B., *XX-lecie Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*, „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1.